L I G J
Nr. 8996, datë 30.1.2003

PËR NJËSITË E MATJES DHE KONTROLLIN E MJETEVE MATËSE (METROLOGJINË)

(Ndryshuar me ligjin nr. 9542, datë 22.5.2006)

(i përditësuar)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Ky ligj vendos rregullat për organizimin, funksionimin dhe zhvillimin e metrologjisë për përdorimin e Sistemit Ndërkombëtar të Matjeve (SI), si dhe për kontrollin e mjeteve matëse.

Neni 2

Në këtë ligj fjalët e mëposhtme kanë këto kuptime:

1. "Autorizim" kuptohet dhënia e së drejtës, për të kryer verifikime dhe kalibrime të mjeteve matëse në sferën e detyrueshme, subjekteve, publike ose private, vendase ose të huaja, që kryejnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë.

2. "Certifikim" kuptohet veprimtaria nëpërmjet së cilës një palë e tretë dhe e pavarur dëshmon zyrtarisht se një produkt, proces ose shërbim është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në udhëzimet metodike të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit ose në standarde.

3. "Etalon" kuptohet masë matjeje, instrument matës, sistem matës, i paracaktuar që të realizojë, të ruajë ose të riprodhojë një njësi ose një a më shumë vlera të një madhësie, për t'ua transmetuar ato, me anë krahasimi, mjeteve të tjera matëse.

4. "Inspektim" kuptohet shqyrtimi i një produkti matës, shërbimi matës, procesi matës ose sistemi matës dhe përcaktimi i konformitetit të tyre me kërkesat specifike ose mbi bazë të një gjykimi profesional, me kërkesa të përgjithshme.

5. "Instrument matës" kuptohet pajisja e caktuar për të kryer matje, vetëm ose së bashku me pajisje shtesë.

6. "Kalibrim" kuptohet seria e veprimeve të kryera në kushte të caktuara, të cilat përcaktojnë marrëdhëniet ndërmjet vlerës së treguar nga mjeti matës dhe vlerës korresponduese të realizuar nga etaloni i matjes.

7. "Matje" kuptohet seria e veprimeve për përcaktimin e vlerës së një madhësie.

8. "Material referues" kuptohet një material ose substancë që zotëron një ose më shumë cilësi tepër të stabilizuara, të cilat mund të përdoren për kalibrim të një aparati matës, vlerësimin e një metode matjeje ose të një vlere të paracaktuar të materialeve.

9. “Metrologji” kuptohet shkenca e matjeve.

10. “Mjete matëse” kuptohen masat matëse, instrumentet matëse, materialet referuese ose sistemet matëse.

11. “Njësi matjeje” kuptohet madhësia e caktuar, e pranuar me marrëveshje, për të shprehur në mënyrë sasiore madhësi të tjera të së njëjtës natyrë.

12. “Ruajtje e etalonit të matjes” kuptohen të gjitha veprimet e nevojshme për të ruajtur karakteristikat metrologjike të etalonit të matjes, brenda kufijve të caktuar.

13. “Transmetim” kuptohet cilësia e një rezultati matjeje, i cili është i rrjedhur nga një etalon i caktuar, kryesisht etalone ndërkombëtare ose kombëtare, nëpërmjet zinxhirit të pashkëputur të krahasimeve.

14. “Verifikim” kuptohet konfirmimi nëpërmjet ekzaminimit dhe evidentimit, që kërkesat specifike, tekniko-metrologjike, janë plotësuar.

15. “Vlerësim i konformitetit” kuptohet çdo veprimtari e drejtpërdrejtë ose e tërthortë, që përcakton nëse është plotësuar tërësia e kërkesave teknike, të vendosura në dokumentacionin përkatës.

KREU II

NJËSITË LIGJORE TË MATJES

Neni 3

(Ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 9542, datë 22.5.2006)

Njësitë ligjore të matjes në Republikën e Shqipërisë janë:

a) njësitë bazë të Sistemit Ndërkombëtar të Njësive (SI), të dhëna në nenin 4;

njësitë e pavarura nga SI-ja;

njësitë e rrjedhura nga SI-ja;

ç) shumëfishat dhe nënfishat dhjetorë të njësive SI.

2. Ministri i Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës bën përcaktimin e njësive të matjes, të pavarura dhe të rrjedhura nga SI-ja, si dhe të shumëfishave dhe nënfishave dhjetorë të sistemit SI.

Neni 4

Njësitë bazë të Sistemit Ndërkombëtar të Njësive (SI) janë:

Madhësia	Emërtimi	Simboli
Gjatësia	metër	m
Masa	kilogram	kg
Koha	sekondë	s
Intensiteti i rrymës elektrike	amper	A
Temperatura termodinamike	kelvin	K
Sasia e lëndës	mol	mol
Intensiteti i dritës	kandelë	cd

Neni 5

1. Përdorimi i njësive ligjore të matjes është i detyrueshëm:

a) për shkallëzimin dhe tregimet plotësuese për mjetet matëse që përdoren në tregti, shërbime, shëndetësi, higjienë, sigurimin teknik dhe mbrojtjen e mjedisit nga ndotjet;

b) në tregti, në shpërndarje dhe në shërbime;

c) në aktet ligjore e nënligjore, kontratat, njoftimet, informacionet, në të gjitha aktet e tjera zyrtare, si dhe në tekstet shkollore, që përdoren brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

Përdorimi i njësive ligjore nuk është i detyrueshëm për:

a) kontratat, që kanë për objekt pasuritë e paluajtshme që ndodhen jashtë shtetit;

b) aktet dhe mallrat, për të cilat marrëveshjet ndërkombëtare përcaktojnë përdorimin e njësive të tjera;

c) blerjen dhe përdorimin e materialeve ushtarake;

ç) tregimin e kohës sipas kalendarit.

KREU III

ORGANIZIMI I DREJTORISË SË PËRGJITHSHME TË METROLOGJISË DHE KALIBRIMIT

Neni 6

(Ndryshuar pika 1 dhe 4 me ligjin nr. 9542, datë 22.5.2006)

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit është person juridik publik, i specializuar për njësitë e matjes dhe kontrollin e tyre, në varësi të Ministrit të Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit ka qendrën në Tiranë dhe ka drejtoritë rajonale, degët në qarqe dhe zyrat e saj në rrethe.

3. Juridiksioni i ushtrimit të veprimtarisë së Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit është i gjithë territori i Republikës së Shqipërisë, ndërsa për drejtoritë rajonale territori përcaktohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit.

4. Drejtori i Përgjithshëm emërohet dhe shkarkohet nga Ministri i Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës.

5. Organizimi dhe funksionimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit rregullohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 7

Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit ka këto detyra e të drejta:

a) studion dhe propozon përmirësime të legjislacionit për metrologjinë dhe ia paraqet Këshillit të Ministrave;

b) kontrollon zbatimin e ligjshmërisë për njësitë e matjes dhe kontrollin e tyre në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë;

c) harton dhe miraton metodika teknike për përkufizimin, vlerësimin dhe transmetimin e njësive të matjes së madhësive fizike; harton dhe miraton kërkesat metrologjike të mjeteve matëse, harton dhe miraton rregullat për laboratorët e kalibrimit, verifikimit, për organizmat certifikues, personelin e organizmave inspektues në fushën e metrologjisë, për certifikimin e mjeteve matëse, proceseve e sistemeve të matjes dhe personelit përkatës; përcakton afatet e detyrueshme për verifikimet periodike të mjeteve matëse, që përdoren sipas shkronjave “a” dhe “b” të pikës 1 të nenit 10 të këtij ligji;

ç) përcakton saktësinë e mjaftueshme për njësitë e matjes, organizon transmetimin e tyre dhe kryen studime tekniko-shkencore;

d) kontrollon mjetet matëse dhe vendos për miratimin, lejimin, verifikimin dhe

kalibrimin e tyre;

dh) kontrollon dhe kualifikon personelin e kontrollit të mjeteve matëse të sistemit të saj dhe verifikon e kalibron bazën e tyre etalonuese;

e) plotëson laboratorët, ruan dhe zhvillon bazën etalonuese kombëtare të njësive të matjes, mostrat e materialeve referuese, në përputhje me nevojat e vendit, garanton saktësinë e tyre, duke i krahasuar periodikisht me etalonet ndërkombëtare në institucionet përkatëse jashtë shtetit;

ë) përfaqëson Republikën e Shqipërisë në organizatat ndërkombëtare të metrologjisë;

f) bashkëpunon me organizmat kombëtarë të metrologjisë së vendeve të tjera për arritjen e marrëveshjeve të njohjes së ndërsjellë, rajonale ose ndërkombëtare ose për të arritur marrëveshje dypalëshe;

g) ushtron kontrolle teknike për saktësi matjeje në sektorë të ndryshëm të ekonomisë;

gj) bashkëpunon me Drejtorinë e Përgjithshme të Standardizimit dhe Drejtorinë Kombëtare të Akreditimit për drejtimin, organizimin, vlerësimin dhe inspektimin, në vazhdimësi, të veprimtarisë për akreditimin dhe certifikimin në fushën e metrologjisë;

h) jep ndihmë teknike dhe merr pjesë në ekspertiza dhe kontrolle teknike për problemet e metrologjisë edhe me specialistë të jashtëm;

i) pajis punonjësit e vet me vula teknike identifikimi të kontrollit e të kalibrimit të mjeteve matëse;

j) miraton kampionët e rinj të mjeteve matëse që prodhohen brenda vendit, si edhe kërkesat metrologjike të tyre;

k) bën njohjen e miratimeve dhe të kalibrimeve të kryera jashtë shtetit dhe lejon përdorimin e mjeteve matëse të importuara, që përdoren në sektorët e përmendur në shkronjat "a" dhe "b" të pikës 1 të nenit 10 të këtij ligji.

Neni 8

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit krijohet dhe funksionon Këshilli i Metrologjisë, i cili është organ këshillimor pranë Drejtorit të Përgjithshëm të Metrologjisë dhe Kalibrimit.

Organizimi dhe funksionimi i këtij organi përcaktohen me urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm.

Neni 9

Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit, me të ardhurat nga veprimtaria e vet, mbulon shpenzimet dhe diferenca ndërmjet tyre financohet nga shteti në formën e granteve ose subvencioneve shtetërore dhe, nga pikëpamja financiare, administrimi i fondeve i nënshtrohet legjislacionit të institucioneve buxhetore.

KREU IV

KONTROLLI I MJETEVE MATËSE

Neni 10

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit përcakton karakteristikat metrologjike të mjeteve matëse që përdoren:

a) në tregti, në shpërndarje dhe në shërbime;

b) në sektorët e shëndetësisë, të higjienës, të sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së

mjedisit.

2. Mjetet matëse që përdoren sipas shkronjave “a” dhe “b” të pikës 1 të këtij neni, u nënshtrohen procedurave të vlerësimit të konformitetit dhe të kalibrimit ose verifikimit, para vënies së tyre në përdorim.

3. Mjetet matëse, që përdoren sipas shkronjave “a” dhe “b” të pikës 1 të këtij neni, vulosen pas çdo verifikimi e kalibrimi.

4. Organizmat që kryejnë certifikimin, dhënien e lejes së vënies në shfrytëzim dhe kontrollin teknik periodik të makinerive dhe pajisjeve që kanë mjete matëse dhe përdoren në fushat e përcaktuara në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 1 të këtij neni, duhet të marrin, paraprakisht, dëshminë për gjendjen e rregullt teknike të mjeteve matëse nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit.

Neni 11

1. Punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit dhe të drejtorive, degëve e zyrave të saj, brenda juridiksionit të veprimtarisë së tyre, kanë të drejtë për të marrë të dhëna dhe për të hyrë lirisht e pa pagesë në objektet që i nënshtrohen kontrollit.

2. Punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit, sipas juridiksionit të përcaktuar, kryejnë regjistrimin, verifikimin dhe kalibrimin e mjeteve matëse, të përmendura në shkronjat “a” dhe “b” të pikës 1 të nenit 10 të këtij ligji.

3. Punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit ushtrojnë kontrolle, sipas juridiksionit të përcaktuar, për të verifikuar nëse mjetet matëse në përdorim janë të regjistruara dhe, për çdo rast, marrin masat përkatëse.

4. Për verifikimet dhe kalibrimet që nuk i kryen dot vetë, i propozon Këshillit të Ministrave të autorizojë laboratorë të tjerë.

Neni 12

Personat fizikë ose juridikë, që vënë në përdorim mjete matëse për qëllime tregtimi, shërbimi, sigurimi teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit, detyrohen të bëjnë regjistrimin, verifikimin dhe kalibrimin fillestar dhe periodik të tyre te punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit në juridiksionin ku veprojnë.

Neni 13

1. Personat fizikë ose juridikë që kanë në përdorim mjete matëse, janë të detyruar t’i kontrollojnë dhe, nëse rezultojnë se nuk janë të rregullta, të marrin masa për rregullimin e tyre. Pas çdo riparimi ata detyrohen të njoftojnë menjëherë punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit, për të bërë verifikimin dhe rikalibrimin e tyre.

2. Mjetet matëse të cilat gjatë kontrollit nuk rezultojnë në rregull, bllokohen dhe hiqen nga përdorimi nga punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit. Për ushtrimin e kësaj kompetence punonjësit e kësaj drejtorie bashkëpunojnë me organet e rendit.

Neni 14

1. Personat fizikë ose juridikë që ushtrojnë veprimtari në tregti dhe në shpërndarje mallrash ose në shërbimet e matshme, janë të detyruar ta tregojnë sasinë e ofruar në njësi ligjore. Në rastin e tregtimit të mallrave, të punimeve e të shërbimeve të matshme, sasia e tyre duhet të tregohet në çdo pako, ambalazh ose shërbim.

2. Personat fizikë ose juridikë, që tregtojnë mallra të paraambalazhuara dhe që kryejnë

shërbime të matshme, detyrohen ta tregojnë sasinë.

3. Pakot ose produktet e paketuara për tregtim duhet të kenë mbishkrime të qarta dhe të sakta për sasinë.

4. Pakot ose mallrat e paketuara, përmbajtja në sasi e të cilave gjatë kontrollit nuk përputhet me mbishkrimet, bllokohen menjëherë dhe ndalohet shpërndarja e tyre, si dhe njoftohen organet përkatëse.

Neni 15

Regjistrimi, lejimi, miratimi i tipit, verifikimi e kalibrimi fillestar dhe periodik i mjeteve matëse kryhen kundrejt tarifave të miratuara. Këto tarifa propozohen nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit dhe miratohen nga Ministria e Financave. Tarifat janë të njëjta si për subjektet vendase, edhe për ato të huaja, të cilat ushtrojnë veprimtari prodhimi ose shërbimi në Republikën e Shqipërisë.

Neni 16

Ndalohen importimi, prodhimi dhe përdorimi i mjeteve matëse në territorin e Republikës së Shqipërisë pa miratimin ose lejimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit.

KREU V

KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE DHE SANKSIONET

Neni 17

Janë kundërvajtje administrative, kur nuk përbëjnë vepër penale:

përdorimi i njësive joligjore të matjes;

prodhimi ose përdorimi i mjeteve matëse të pamiratuara;

shpërndarja e mjeteve matëse të pasakta nga prodhimi ose riparimi;

ç) moskryerja e kontrollit dhe e verifikimit të mjeteve matëse dhe etaloneve të njësive të matjes;

d) mosregjistrimi i mjeteve matëse në zyrat e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit;

dh) përdorimi i mjeteve matëse nën kufirin minimal dhe mbi kufirin maksimal të lejuar;

e) përdorimi i mjeteve matëse të pasakta, që kalojnë kufijtë e shmangieve të lejuara me akte ligjore e nënligjore;

ë) përdorimi i mjeteve matëse, të cilave u mungon dokumenti dhe vula e kontrollit mbi mjetin matës;

f) përdorimi i mjeteve matëse, që u ka kaluar afati i kontrollit;

g) ndërhyrja ose falsifikimi në mjetin matës, të verifikuar ose të kalibruar;

gj) mosvënia e mbishkrimit të sasisë, sipas kërkesave të nenit 14 të këtij ligji;

h) tregtimi i mallrave të ambalazhuara ose të paraambalazhuara, sasia e të cilave nuk është në përputhje me mbishkrimet.

Neni 18

1. Personat fizikë ose juridikë, që kryejnë kundërvajtje administrative, sipas nenit 17 të këtij ligji, dënohen nga punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit me gjobë. Vlera e gjobës për biznesin e vogël, shitësit me pakicë është nga 10 000 deri në 50 000 lekë dhe për biznesin e madh, shitësit me shumicë, prodhuesit dhe shpërndarësit është 500 000 lekë. Në rast përsëritjeje të së njëjtës kundërvajtje gjoba dyfishohet.

2. Gjoba i dërgohet për vjelje zyrtarisht bashkisë ose komunës, ku kundërvajtësi ka vendbanimin ose kryen veprimtarinë kryesore.

Neni 19

1. Kundër vendimit të dënimit me gjobë, të dhënë nga punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit, mund të bëhet ankim brenda 15 ditëve te Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit, i cili brenda 15 ditëve duhet të bëjë shqyrtimin e ankimit.

2. Kundër vendimit të Drejtorit të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë dhe Kalibrimit mund të bëhet ankim në gjykatë brenda 30 ditëve nga data e dhënies së vendimit.

KREU VI

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 20

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 3 dhe 6 të këtij ligji.

Neni 21

Ligji nr.7625, datë 20.10.1992 “Për njësitë e matjes dhe kontrollin e mjeteve matëse (metrologjinë)”, shfuqizohet.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3714, datë 28.2.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu.